

P O S U D E K
vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Radek Kraus

Název práce: Institut předsmulvní odpovědnosti v teorii a praxi

Jméno a příjmení školitele : JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil vysoce aktuální téma předsmulvní odpovědnosti, a to zejména s ohledem na změny zamýšlené návrhem nového OZ. Téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i několikaletá probíhající diskuse na evropské úrovni. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický a komparativní přístup (rakouská a německá úprava), který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autor prokázal schopnosti nadhledu nad zákonným textem, projevil velkou znalost aktuální judikatury (domácí i zahraniční), kterou kriticky rozebírá a patřičně zobecňuje. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s právní úpravou institutu *culpa in contrahendo*, a to otázky potřebnosti legislativního řešení v kontextu celkové koncepce předsmulvní odpovědnosti buď v materiálním nebo formálním slova smyslu (str. 13 a závěr práce), dále otázky vlastního obsahu institutu *culpa in contrahendo*, resp. jednotlivých analyticky pojatých skutkových podstat, přičemž naznačil i širší souvislost s celkovou úlohou mimosmluvní odpovědnosti. Pozornost věnoval také povaze předsmulvní odpovědnosti, tj. teoretickému řešení otázky, zda *culpa in contrahendo* je z povahy věci (kvazi)kontraktní či (kvazi)deliktovní závazkověprávní vztah.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (68 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům. Práce je rozdělena do 6 kapitol, kdy první kapitola usiluje o stručnou základní charakteristiku institutu předsmulvní odpovědnosti z hlediska jejího vývoje (Jheringova doktrína) i funkčního pojetí. Druhá kapitola je pak věnována německé koncepci, a to jak podle „staré úpravy“ tak úpravy podle rozsáhlé novely obligačního práva. Třetí kapitola se celistvě věnuje právní úpravě rakouské a dotýká se všech podstatných – rakouskou doktrínou v tomto smyslu tematizovaných – otázek. Čtvrtá kapitola analyzuje dokumenty evropského soft law na poli smluvního i deliktovního práva (PECL, DCFR), přičemž autor sem poněkud nesystematicky řadí i principy UNIDROIT. Pátá kapitola (gros vlastní práce) se pak zevrubněji zabývá současným českým pojetím předsmulvní odpovědnosti. Poslední kapitola je pak celá věnována návrhu nového občanského zákoníku a úvahám *de lege ferenda*.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použit dostatečný počet bibliografických pramenů (německých, rakouských i českých), které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát by mohl být místy bohatší a „odlehčit“ vlastnímu textu. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší (s ohledem na jejich malou četnost) i zahraniční nauky. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české, německé i rakouské doktríny a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením a závěrem.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K drobnému přehlédnutí došlo jen zcela ojediněle. Za nepřesné považuji označení „skutkové podstaty“ odpovědnosti (str. 12), když má autor na mysli spíše její druhy či kategorie. Za formulačně a stylisticky nepřesné, zejm. z hlediska českého překladu, považuji některé autorovy překlady zákonných ustanovení cizích kodexů – kupř. na str. 24, kde by bylo patrně vhodnější návětí: Kdo při uzavírání smlouvy věděl nebo musel vědět o nemožnosti plnění...; podobně při překladu § 932 (1) ABGB – zde jde spíše o práva z plnění než záruční odpovědnost. Na str. 59 je rovněž nezamýšlený lapsus, kdy chtěl autor zřejmě vyjádřit myšlenku, že v režimu ObchZ se nenahrazuje škoda nepředvídatelná a nikoli naopak.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Pracuje s nepočtenou českou judikaturou (cca 10 rozhodnutí NS či ÚS se přímo či nepřímo dotýká předmluvní odpovědnosti), komentuje mnohá rozhodnutí německých i rakouských soudů.

Za zásadní pokládám kromě jiného i závěr o tom, institut culpa in contrahendo by měl stát na materiální stránce (str. 10). V tom je třeba spatřovat základní rozdíl ve „filosofii“ všech komparovaných úprav. Odtud plyne v práci naznačená složitost zákonné německé úpravy opírající se o „přesné“ rozfázování kontrakčního, resp. negociačního procesu. Důvodně také autor upozorňuje na nejednoznačnost německé úpravy obsažené v ustanovení § 311 (2) BGB. Nemohu se ovšem ztotožnit s autorovým tvrzením na str. 27, že by francouzské občanské právo neznalo rozlišení mezi kontraktuální a delikt ní odpovědností (viz *Responsabilité contractuelle et extracontractuelle*). Zajímavé je pojednání o Nařízení Řím II, kde diplomant správně poukazuje na systematickou nejednoznačnost úpravy, která v důsledku směšuje kvazidelikty i kvazikontrakty do jediné kategorie. Pokud jde o českou právní úpravu a její princip generální prevence dle § 415 OZ, vnímám situaci malinko komplikovaněji než autor, který se dopouští jisté zkratkovité úvahy (str. 45). Zákonodárcem kategoricky diktovanou prevenční normu soudní praxe pochopila právě jako zdroj potřebného předpokladu protiprávnosti a přetavila ji do podoby subjektivní absolutní povinnosti postupovat v konkrétní situaci vždy tak, aby jednájící osoba nezavdala příčinu ke vzniku škody. Až touto interpretací vytvořila soudní praxe přemostění mezi generální prevencí a obecnou odpovědností za zaviněné protiprávní jednání dle § 420 OZ. Porušení obecné prevenční povinnosti stává se porušením povinnosti právní. Co se týče otázky, zda má být předmluvní odpovědnost posuzována vždy jako subjektivní, kloním se k závěru, že ano; opačný přístup by znamenal neodůvodněnou tvrdost pro obchodní závazkové vztahy, což ostatně naznačuje i autor sám (str. 49). Plně lze souhlasit s autorovým tvrzením, že úpravy mezinárodních unifikačních projektů jsou příliš obecné a nemohou být bez dalšího, tj. bez individualizace a konkretizace převzaty do národních právních řádů (str. 66). Rovněž lze ocenit, že se autor kriticky zamýšlí i nad navrhovanými změnami v NOZ a že otevírá diskusi nad účelností úpravy de lege ferenda.

Při ústní obhajobě by autor mohl blížeji objasnit zejména:

- vztah institutu *culpa in contrahendo* a *culpa in eligendo*, jak naznačuje nepřímo na str. 22 a 26

- co konkrétně rozumí rakouská doktrína pod pojmem „osobní práva věcná“
- jaký byl výsledný verdikt rakouského OGH ve věci Golddukatensfall ?
- které informace by považoval za významné pro účely rozhodnutí „průměrného spotřebitele“ o uzavření či neuzavření smlouvy (str. 37)?

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky komparovaných úprav, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci ve zvolených oblastech analyzovaných právních řádů a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu s komparativním prvkem, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě a doktrínách vybraných států. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením **výborně**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně.

Datum: 12.7.2011

Podpis školitele diplomové práce:

